

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sântei sêrbători a „M. Muc. Dimitrie” numărul procsim va apăre Sâmbată în 29 Octobrie v.

Un resunet la congresul nostru național-bisericesc.

II.

Pus odată congresul pe terenul de a aduce de o parte uniformitate în metropolia întreagă cu privire la factorii administrativi, cei mai de căpetenie, cum sunt protopresbiterii, ce era mai natural, ca desbaterile asupra acestui important obiect să devină cele mai interesante și totodată urmărite cu încordată atențiune de toți cei ce se interesează de biserică și de prosperarea ei. Nu era posibil ca să se treacă cu vederea în regulamentul pentru alegerea de protopresbiteri calificațiunea, ce se recere dela un protopresbiter. Au fost oameni în congres și încă oameni vêrsați în luptele parlamentare, cari au luat parte cu viu interes la acest obiect, și stăruință lor de a se pune în regulamentul și calificațiunea a fost încoronată de succes. Ce se ceré dela un protopresbiter până acum, o scim cu toții, și scim și aceea, că documentele nu totdeauna justifică așteptările unui tract, încât candidatul s'ar putea provoca numai și numai la documente, ori chiar și la ranguri academice. *)

Congresul a cerut pe lângă documente și fapte sêvêșite dela respectivul, care voesce a ocupa un post atât de cardinal în biserică noastră, și faptele de regulă sêvêșesc în viața practică, ear nu pe bancele scoalelor și ale universităților.

Coalea o comună pârășită, fără scoală, fără biserică, pusă în stare normală, ca să funcționeze scoala, ca să se administreze averea cu scrupuli, sunt dovești pipăite despre ceea ce poate un om și despre ceea ce li dă titlu la recunoscința oamenilor. Ici o comună destrăbălată în cele morale, sfâșiată în partide, învrăjbite una cu alta, și aduse de un preot conșciențios la calea adevêrului, va forma un titlu de avansament pentru cel ce mai are și pregătire formală; și dacă s'a pus pondul convenit pe destoinicia dovedită în viața practică, foarte bine s'a fă-

*) Așa este, o dicem și noi aceasta, dar ear se nu se pună prea mare preț pe unele prea puține excepțiuni, căci atunci de ce se recere la ori-ce funcțiune un grad oare-care de calificațiune teoretică? de ce treabă sunt gimnasiile și universitățile și preste tot scoala? Astfeliu de teorii prea seamănă a demagogie. Red.

cut și bine era de se purcedea la noi în archidieceșă așa înainte cu 6 ani, până nu a vêdut lumină concludul sinodului din 1882, în care cas am fi fost scutiți de a vedé din indiviți fără nici o pracsă de viață, făcându-se mari dignitari bisericesci.

Erau însă mulți oameni de credință, că e bine să se prefere partea formală, ținând orbiș la proverbul „forma dat esse rei,” și mare trebuie să fie desamăgirea, când ved, că congresul nu i-a aprobat, dar nici faptele sêvêșite nu i-a spriginit, ca să mai poată fi susținute normele dela 1882, ci ele trebuie să facă loc unei ere noue, în care numai meritul și munca pot fi premiate după adevêrata lor valoare, ear nu formele seci și poate ici coalea și persoanele protegiate de câte un demagog din tract. Atârănă numai dela consistoriile eparchiale, respective archidieceșane, că cum se vor folosi și scii a se folosi de dreptul ce-l au în statutul organic, § 53, și trebuie să mărturisim, că consistoriul de sigur la denumire, va cumpeni mai bine toate impregiurările decât membrii sinodului protopresbiteral, cari ca oameni interesați mai mult de persoane decât de binele tractului, de multe-ori nu nimeresc calea cea mai bună la alegere.

Am avut casuri aici în archidieceșă, unde de sigur, că poate numai spre binele tractului ar fi fost, dacă s'ar fi întărit cel cu minoritatea, am avut ear casuri dar puține, în cari consistoriul s'a folosit de dreptul de denumire fără considerare la votul sinodului protopresbiteral și aceste puține casuri pot servi de cinsură pentru viitoriu, nefiind consistoriului legate mâinile de a face altcum, decum îi dictează interesele binepricepute a le bisericei din punct de vedere al unei administrațiuni mai regulate și mai prompte.

Ne a durut, când am ochit d. e. printre datele despre protopresbiterate, că în unele lipsesc datele cu desêvêșire, nu se poate scii: câte biserici sunt, câte scoale, câți învățatori, câte salarii sistemisate, câte de regulat și credem, că consistoriul față cu oficiul protopresbiteral, care este un organ al seu, va scii în viitoriu să fie mai riguros ca până acum. Cum se și poate inchipui, ca un paroch să-și implinească cu scumpătate obligămintele sale, când cetesce ori chiar vede, că șeful seu tractual, nu prezentează forului seu superior nici datele, ce se recer pentru de a putea scii, că oare progresează tractul, ori merge ca racul? Este oare posibil ca un atare om, pus în fruntea unui tract, să se impună de sine față de subalterii sei, când se observă, că în un tract vecin d. e. protopresbiterul singur și caută de învățatori, îi spriginesce și apêră, pe când în alt tract scoalele sunt date uitărei, învățatorii sunt puși

de ași pe mâne, fără stabilitate în postul lor, fără salarii sistemisate și regulate în concurs, și dacă sunt durere și stări de aceste anormale, consistoriul trebuie să caute toate remediile, ca să pună la lucru pe cei comodi, ori să le dea să înțealagă, că postul de protopresbiter ași numai este un post „sine cura,” ci un post, la care se recere pe lângă destoinicie, perseveranță în muncă, și mai pe sus de toate inimă curată și duch reînnoit. Când se va cere cu insistință ca protopresbiterii să fie cu toții la locul lor, de sigur, că vom sta cu mult mai bine ca și cum stăm ași pe unele locuri și încă durere prin părți de acele, unde scoalele noastre sunt mai amenințate ca să fie cutropite de vijeliile, ce șueră peste capetele lor. Congresul deci a lăsat acțiune liberă consistoriilor, le a dat posibilitatea se aleagă oameni capaci de officii, le a creat un regulament pentru procedura disciplinară, nu au decât să-l aplice cu toată rigoarea și la moment va fi disciplină, la moment va fi ordine, la moment se vor concentra puteri de lucru în jurul fie-cărui oficiu protopresbiteral și cu toți factorii în unire se vor face trebi spre binele bisericei. Considerațiunile de tot soiul trebuie să încete. Ași nu poți jertfi un tract de dragul unui om, fie el cine va fi, și dacă archiereul e responsabil pentru toate lucrările sale sinodului eparchial, — starea excepțională, că protopresbiterul nu e responsabil nimeniua, sperăm, că o să încete cu intrarea în viață a noului regulament. Congresul deci a dat convenită atențiune oficiului protopresbiteral, rămâne ca consistoriile noastre să aplice regulamentul așa, cum l'au înțeles, cei ce l'au creat, ca să fie spre binele și salutea bisericei române din metropolia noastră. *Un deputat congresual.*

Revista politică.

După cum am fost amintit în unul din numeroii anteriori, ministrul de honvești Fejérváry, după aplanarea diferințelor cu ministrul de rêsboiu comun a prezentat dietei proiectul pentru armată, din care apare, că contingentul armatei se ridică la numărul 800.000. Puterea armatei însă nu se hotăresce definitiv, pentru-că în cas de rebel câți se vor afla ași de arme, toți vor fi deobligați a intra în serviciu. Toți voluntarii, cari n'au făcut esamenul de oficer vor servi un alt an, ear pe timpul serviciului nu li mai permis să se ocupe cu studii. La marina de rêsboiu s'a mai adaus încă o a doua rezervă.

În cele din urmă țarul a ajuns în Gatschina, după o călătorie lungă prin țeară, și după-ce în mai multe rënduri era să cadă victimă nihilismului. În

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

(Urmasor.)

442/1849.

3. Dela comitetul națiunei române, către episcopul Andreiu Șaguna.

Pre Sântite și pre Luminate Domnule Episcopo!

După plecarea pre Sântiei Tale din mijlocul națiunei, căruia în acest timp de cercare îi serveai de ajutoriu și mângăere, am primit cu bucurie scrisoarea, cu care ai binevoit a ne onora din București. Tristețe eveneminte, ce de atunci încoaci se succeseră în părțile aceste în modul cel mai înfiorătoriu, ne au închis toată calea de a comunica cu pre Sântia Ta pozițiunea nenorocitei noastre patrii și interesele naționale, pentru care timpul de față este cel mai favorabil de ale cere și de ale câștiga dela pre înaltul loc. Credem, că foile publice și alte correspondențe private te vor fi încredințat destul atât despre îngrozitoarele scene resbelice al căroră teatru este mai toată Transilvania, cât și despre calumniile, intrigile și machinațiunile, cu care frații sasi persecutează neîntrerupt pe români. Dreptatea cauzei noastre ne însufă curagiu de a spera că pu-

terea rebelilor se va sfârma în grabă de învingătoare arme imperiale, lupta cu frații sasi se va sêvêși cu succes norocit, și pre bunul Monarch nu va despecta sacrificiile ce națiunea română au facut pentru tron și Augusta dinastie, și o va găsi vrednică de a-i da și ei deopotrivă cu celelalte naționalități din monarchia austriacă drepturile, ce i se cuvin și pe cari atât de mult le meritează.

Când s'au făcut pașii trebuincioși spre a trimite la Viena o deputațiune pentru a gratula gloriosul avènement la tron al noului Monarch, și pentru a esopera pentru națiunea română drepturile promise atât prin constituțiune, cât și prin deosebite manifeste imperiale și proclamațiuni, eram îngrijați despre persoana pre Sântiei Tale, nesciind unde te affi. Foile publice din Viena ne aduseră plăcuta vestire, că ai ajuns întreg, sănătos în capitala imperială, mai tot în acel timp, când primiram înscuținare, că și frații trimiși pe altă parte ar fi sosit cu pace acolo. Ne am bucurat foarte că în momentele aceste delicate, când se lucrează despre esistența națională și politică a românilor, te affi și pre Sântia Ta acolo, unde însoțiți cu toții să lucrați pentru sântele și dreptele interese naționale.

Scim, că între persoanele, care compun deputațiunea pot se fie multe interese private, multe pasiuni individuale și diferite opinii, cari de nu se vor contopii toate într'un spirit, într'un scop și într'o

lucrare uniformă, pot să îngreueze reeșirea cauzei naționale, și să împedece împlinirea dorințelor tuturor românilor. Cunoscând simțemintele, de care pre Sântia Ta ești pêtuns pentru fericirea națiunei noastre cei asuprite până acum, am cređut de mare necesitate a chema înțelepciunea și cercata prudentă a pre Sântiei Tale spre a împăca toate diferințele, și spre a unii toate cugetele și lucrările tuturor cătră unul și același scop al fericirii naționale, dinaintea cărei trebuie să se ascundă toate pasiunile, toate interesele private și toată diferința opiniunilor. Ne place a crede, că pre Sântia Ta după caracterul ce porți și după pusețiunea ce ocupi, și vei în-trebuința cătră persoanele cele înalte tot creditul și influința, de care te bucuri spre a le mișca, ca cu toate mijloacele să ajute la fericirea unei națiuni, care pe cât este de credincioasă tronului imperial, pe atâta este recunoscătoare cătră făcătorii sei de bine.

Legăturile ce ai cu Ilustritatea Sa Baronul Sinna, și vorbirea ce o am mai avut cu pre Sântia Ta despre aceasta înaltă persoană, ne dau îndrăzneală de a te ruga special ca să stăruiesci de al determina să primească a fi columna și patronul națiunei române, și a o ajuta din toate puterile cu intinsul seu credit și influință, ca să se realizeze, dreptele ei cereri și dorințe. Poți al încredința, că români nu vor uita nici odată ceea ce Ilustritatea Sa va face cu dênșii, și istoria română modernă

Charkon și în Moskwa s'au făcut mari ovațiuni la festivitățile pentru scăparea țării. Din străinătate a fost felicitat de aproape toți domnitorii. Întemplerilor fatale, nu li se atribuie însă nici o însemnătate politică, după cum se dicea dintru început.

Cu șase voturi contra unuia s'a hotărât în comisiunea de revizuire a camerei deputaților franceși, că sunt motive d'a se face revizuirea constituției. Generalul Boulanger poate deci fi mulțumit, căci o parte din năzuințele sale par a se realiza. Se dă cu socoteala, că partidele unite ale monarhiștilor radicalilor și boulangiștilor vor încerca să intrunească majoritatea, chiar și în camera pentru „revizuirea în principiu.” În aceasta „revizuire în principiu”, fără un program anumit, zace însă cel mai mare pericol pentru republică. Și de cumva nu se va fi un program susținut de toate partidele republicane, congresul, ce se va întruni va pluti ca o naie rătăcită pe valuri, și în cele din urmă, e lucru tare posibil, să ajungă la pragul monarhiei sau al dictaturii. E lucru neexplicabil câtă influență exercitează Boulanger nu numai asupra aderenților săi, ci și asupra monarhiștilor și a unor republicani. Aceasta s'a arătat mai ales, când principele Victor Bonaparte a însărcinat pe generalul du Barrail, a-l reprezenta la nunta ficei generalului Boulanger. Se mai așteaptă la tot momentul se apară un manifest al pretendenților orleaniști, în care se recomandă aderenților lor alianță cu boulangiști. Lumea se întreabă însă, cari și vor ajunge scopul: Orleaniștii, cari voesc să-l folosească pe general spre scopurile lor, sau Boulanger, care vedându se odată victorios, va concentra toată puterea în mâna sa.

Manifestul regelui sârbesc pentru revizuirea constituției a întimpinat — după informațiile unor foți sârbesci — consimțământul multor bărbați de stat. Insuși regele a fost surprins cu ovațiuni entuziasmăte și cu un conduct de facile grandios. Un lucru însă a provocat în cercurile austro ungare mare senzație. Tocmai pe timpul celor mai vii ovațiuni, ferestrele consulatului austriac au fost zdrobite cu petrii.

Congresul național bisericesc.

Raport special.

(Urmare.)

Dep. I. Desean, indigând greutățile pentru noi români de a putea absolva gimnaziul, față cu propunerea dep. N. Zigre face următoarea propunere: Dela condițiunea examenului de maturitate sunt scutiți acei concurenți la postul de protopresbiter, cari înainte de ce ar păși acest regulament în vigoare sunt aplicați ca preoți și poșed calificațiunea de 8 clase gimnaziale.

Preasânția Sa dl episcop I. Mețian, accentuând ca și alți antevorbitori însemnătatea unui post de protopresbiter în organismul nostru bisericesc, crede, că astăzi cu drept cuvânt se poate cere dela un protopresbiter ca să aibă examenul de maturitate, și în considerarea unor excepțiuni, ce se pot ivi ici-coalea, să nu se creeze o lege, ce astăzi nu se mai poate justifica.

Dep. P. Cosma, ca referentul comisiunii, spre deslușire observă, că a fost vorbă despre examenul de maturitate și în comisiune, dar comisiunea din considerare, că astăzi ne aflăm într'un timp așa dîcînd de transacțiune a clerului nostru, ear de altă parte că, — mai ales în archidieceasă — se află unele protopresbiterate mici, cari nu pot presta nici o dotațiune ca o parohie de clasa primă, și din greutatea topografice nu se pot împărți resp. aronda la alte protopresbiterate, comisiunea a aflat cu cale a absta deocam-

va consacra faptelor sale celor umane una din cele mai frumoase pagini ale Sale.

Isprăvim, nutrindu-ne cu cea mai dulce speranță, că prin sfaturile, creditul și influința pre Sântiei Tale se vor uni toate cugetele cătră scopul național, se vor inspira toți pentru aceeași lucrare a fericirii românilor, și atunci cauza națională va triumfa. Națiunea și va rămâne datoare mult, va recunoască cu plăcere marile servicii, ce ai adus pentru ridicarea ei la rangul, ce i se cuvine, și numele pre Sântiei Tale îl vor spune părinții copiilor lor ca să se binecuvînte din generațiune în generațiune.

Primesce pre Sântite și pre Luminat Domnule Episcop încredințările celei mai profunde reverințe cu care ne subscriem

Ai pre Sântiei Tale

Sibiu, 26 Februarie, 1849.

plecați servi

Comitetul Națiunei române.

Simeon Bărnăușiu,
președinte.

Timofteu Căparu,
membru.

Nicolau Bălășescu,
membru.

dată dela aceasta recerință. Face apoi adausul, nu în numele comisiunii, ci în numele seu, a se mai adauge la propunerea făcută de comisiune și următoarea propunere a sa: unul carele a absolvat studiile teologice în străinătate trebuie să dovedească, că a depus examenul de calificațiune în eparchia sa.

Dep. V. Babeș accentuează, că nici când n'a pus un preț mare pe calificațiunea teoretică, ci pe viața practică, pe zelul cel desvoaltă cineva în oficiul seu, și scie exemple destule, ba chiar archierei mari, cari fără calificațiune înaltă teoretică, a fost de cel mai mare folos pentru omenime și a jucat roluri importante în viața popoarelor, pentru aceea e de părere, să se iee și aici amandamentul din § ul respectiv al regulamentului pentru parochii, unde se normează calificațiunea concurenților la parochiile de clasa I-a, și astfel propune:

Pe acei preoți, cari în decurs de ani și mai mulți au dovedit merite ca cele normate mai sus, în mod și măsură estraordinarmente demne de considerat, consistoriul constatând formal acele merite, fi poate califica pentru posturi de protopopi și fără testimoniu de maturitate.

Dep. Z. Boiu la amandamentul făcut de dl V. Babeș observă, că în formă de excepțiune, ca un alineat la § il primesce, dar n'ar voi, ca pentru unele excepțiuni, ce poate s'ar ivi, să se creeze lege.

Dep. Dr. G. Popoviciu e în contra să se ceară dela candidații de protopresbiteri, ca se fi terminat cursul teologic la vre-unul din seminariile din metropolie, căci prin aceasta s'ar eschide cei cari ascultă cursul teologic d. e. la universitatea din Cernăuți, cari vorbitorii susține, că ar fi cu mult mai bine înzestrați cu cunoscințele teologice, decât cei cari au absolvat la vre unul din seminariile noastre.

Aceasta ar fi un lucru cu totul greșit atunci, când noi nici preste 50—100 ani nu vom ajunge cu organizarea seminariilor noastre acolo, unde stă astăzi universitatea din Cernăuți, și aceasta ar însemna nici mai mult nici mai puțin, decât desprețuirea universității.

La tot cazul dl vorbitoriu a cam esagerat în aprețierile d-sale, ceea-ce se poate constata și din resensul ce s'a produs prin aceste aprețieri în deputații congresuali, pentru-că deși nime nu va ignora — până la un punct oare-care — mai buna organizare a facultății teologice din Cernăuți, — dar seminariile noastre astăzi încă nu stau mult îndărăptul ei, judecând după celea ce prestau.

Dep. O. Sorescu antevorbitorului pe scurt numai atâta fi reflectează, că toate statele, și cele mai mici chiar, vie cine-va dela ori-ce universitate din lume, dacă vrea să îmbrace vre-o funcțiune în statul respectiv, trebuie să și nostrifice diploma, și cu atât mai vîrtos trebuie să o ceară aceasta biserica, pentru aceea d-sa e de părere, ca să se ceară expres, că cei ce s'au pregătit la vre-un institut străin au să se supună unui examen de calificațiune înaintea consistoriului respectiv.

Dep. V. Mangra observă, că analogia accentuată de antevorbitoriu nu se poate aplica în biserica, pentru-că biserica e universală (voci: da medicina nu e universală) și astfel clericilor în ori ce diecesă numai un felu de pregătire li se poate da.

Dep. N. Zigre observă, că examenul de calificațiune l'consideră de un felu de examen practic, și pentru-că cineva e Dr. d. e. în teologie, nu urmează inevitabil, că respectivul și în cele practice e tot așa de bine inițiat și perfect. Cum e d. e. la advocați, cu toate că e prescis să aibă candidatul de advocat rangul academic de Dr., trebuie să se supună și censurei advocațiale, ce nu e alta decât un examen practic. După, cele accentuate până aci susține cu toată rezoluția, ca să se pretindă dela concurenții la postul de protopresbiter o pracsă de 5 ani și pe lângă aceasta ca o notă recomandătoare să se considere, dacă concurentul are vre un merit pentru biserica, fie că a stăruit pentru crearea vreunei fundațiuni bisericesci sau scolare, fie că a edat vre-un op literar, sau că în mod evident a conlucrat cu efect pentru ridicarea moralității și alte asemenea fapte bune și vrednice de considerat.

Dep. I. cav. de Puscaru accentuează, că scie apreția foarte mult, ca cineva să fie considerat pentru lucrările sale literare, dar pune întrebarea, că cine ar fi chemat să le califice acele lucrări literare, și ce ar fi de a se considera de atari. Dacă d. e. cineva scrie un articol în vre un diar, sau se dîcem, că e redactorul la cutare diar, sau că edă vre-o broșură oare-care, sunt acest lucrări, cărora să li se dea o deosebită atențiune? Se dîce, că să se pretindă o pracsă de 5 ani, apoi ori cine scie, că 5 ani de zile sunt prea puțini pentru de a se putea pretinde dela cineva vre-o activitate literară, și astfel atari pretensiuni în practică se vor dovedi de tot greșite, pentru aceea vorbitoriu e în contra acelei părți din propunerea comisiunii, în care se recere și documentarea activității literare a concurentului.

Tot de această părere sunt și deputații I. Desean și Z. Boiu.

Presidiul accentuează și din partea sa, că congresul trebuie să pună un deosebit pond pe pracsă concurenților, căci are experiența prea multe, că oamenii ajunși în fruntea unui tract protopresbiteral fără practică în cele administrative, cu toate pregătirile lor teoretice s'a arătat în detrimentul unei administrațiuni bune și satisfăcătoare pentru autoritățile superioare și a credincioșilor subordinați lor, pentru aceea află, că chiar și 5 ani de pracsă sunt prea puțini, și cu drept cuvânt s'ar putea cere o pracsă mai îndelungată, nu face însă nici o propunere în acest respect, dar recomandă spre primire propunerea dlui dep. N. Zigre, ca dela fitorii protopresbiteri să se ceară cel puțin o pracsă de 5 ani. Deasemenea e a se pune un deosebit pond și pe împregiurarea, ca fitorii protopresbiter să se fi distins într'o privință sau într'alta, să și fi câștigat merite pentru biserica, căci însemnătatea unui post de protopresbiter o pretinde aceasta, ca cei mai distinși preoți să ajungă de protopresbiteri.

Dep. Dr. D. Barcian e de părere, că unde este vorba de „calificațiunea” concurentului să se dîcă, că aceea să se constate din partea consistoriului prin un act formal.

Dep. E. Brote susține, că prin aceasta, s'ar da o prea mare ingerință consistoriului, pentru-că aceasta atâta ar însemna, că nime nu ar putea concura la un post de protopresbiter fără consensul consistoriului, și ca aceasta să se evite d-sa propune: ca partea ultimă din punctul b) începînd dela cuvintele, „acestea împregiurări trebuie constatate etc” se rămână cu totul afară.

Presidiul n'are nimic în contra, să se primească propunerea făcută de dl dep. E. Brote, dar trebuie se respingă motivarea făcută de d-sa, pentru-că aici nu poate fi vorba de o ingerință neiertată a consistoriului, câtă vreme consistoriul are voie liberă a a întări pe care i mai convine, ci din contră crede, că prin aceasta se înlesnesce actul alegerei.

Dep. Dr. G. Popa, alăturându se la propunerea făcută de dl dep. E. Brote, dîce, că atestatele de regulă se dau pe basa propriei intuițiuni, ce consistoriului nu i este dată a o esercia, aceea o ar putea face numai auctoritatea sub a căruia conducere imediată se află respectivul concurent.

Dep. N. Popea susține, că ori care funcționar bisericesc de ori ce categorie ar fi se califica și funcționează sub priveghierea și controla consistoriului, și astfel consistoriul are ocaziune destulă pentru de al putea examina pe respectivul concurent, și pentru aceea află de prisos a se constata calificațiunea lui prin un act separat.

Dep. I. cav. de Puscaru e de părere să se adopteze în acest respect procedura dela stat, adică tabela de calificare, care să se trimită la consistoriu, ear consistoriul după ce își va fi făcut notele sale asupra concurenților, să o trimită comitetului protopresbiteral.

Punîndu se pe rînd toate propunerile la vot concludu se enunță în următorul tect: La postul de protopresbiter numai acel concurent se poate candida, carele va documenta:

a) că poșede calificarea pentru concurenții la parochiile de I clasă, prescisă prin regulamentul pentru parochii, și că au depus examenul de maturitate;

b) că au implinit cel puțin 5 ani în serviciu bisericesc sau scolaru cu succes deplin mulțumitoriu, și că prin zelul și diligența sa s'a distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc și scolaru;

c) un aspirante din alta eparchie numai cu prealabila Invoice a consistoriului eparchiei, la care aparține protopresbiteratul vacant poate concura;

d) un aspirante carele a absolvat studiile teologice în străinătate, trebuie să dovedească, că a depus examenul de calificare în eparchia sa.

Deputatul V. Babeș, ca un alineat nou la acest § propune a se primi următoarea propunere: Pe acei preoți, cari în decurs de ani mai mulți au dovedit merite ca cele normate mai sus în mod și măsură estraordinarmente demne de considerat, consistoriul, constatând formal acele merite, îl poate califica pentru posturi de protopresbiteri și fără testimoniu de maturitate.

Preasânția Sa dl episcop I. Mețian accentuează, că nu se poate nega, că după împregiurările noastre de astăzi, e foarte greu să creezi o lege, la care se nu admîți una sau alta excepțiune, dar cu toate aceste, chiar la întregirea protopresbiteratelor, unde și altfelu se ivesc multe interese, chiar aici, nu ar admite nici o excepțiune, pentru aceea e în contra propunerii d-lui V. Babeș.

Presidiul observă, că nu se poate trece cu vederea, că sunt multe protopresbiterate sêrace, car nu pot presta o dotațiune corăspunđătoare pentru un protopresbiter, și cu astfelu de împregiurări trebuie se ne facem seamă, ear de altă parte, ca să se iee toate posibilele

cautele, ca să se eschidă posibilitatea de a putea abusa cineva de o atare excepție, pentru aceea ar fi de părere să se primească următorul proiect de conclud:

Pentru preoții eminenti bine meritați pe terenul bisericesc-cultural, anume pentru cei ce în decurs de mai mulți ani în serviciu, prin faptul lor zel creștinesc și tactica lor capacitate intelectuală și morală au dovedit în mod recunoscut și de consistoriu o chemare extraordinară, lipsa de clase gimnaziale și de examen de maturitate nu poate forma pedecă întru înaintarea la postul de protopresbiter, dacă nu sunt alți concurenți cu deplină calificare.

Preasfinția Sa dl episcop I. Popasu încă e în deplin acord cu propunerea făcută de Escelenția Sa, căci într'adevăr în practică se ivesc multe greutăți și nu e bine să nu se prevadă prin lege și cazuri nenormale, și aci trebuie să se repetească, ce a afirmat la altă cestiune, că practica vieții e care regulează totul, și devine neesecutabil ori care regulament, dacă nu se va ține cont de toate împrejurările, ce se pot ivi.

Dep. I. Desean observă, că nu trebuie să se treacă cu vederea, că nu se poate atribui nici unei legi putere retroactivă, și prin concludul luat mai înainte un număr foarte considerabil de preoți se alterează în dreptul lor, mai ales având în vedere, că avem prea puțini preoți cu calificarea deplină, pentru aceea se vede îndemnat a recomanda Măritului congres spre primire următoarea propunere: Dela condițiunea examenului de maturitate să fie scutiți acei concurenți la postul de protopresbiter, cari înainte de ce ar pași acest regulament în vigoare sunt aplicați ca preoți și posed calificarea de 8 clase.

Tot din considerare la multe împrejurări excepționale, și pe baza motivelor aduse mai înainte în acest respect, dl dep. Dr. Iosif Gall se vede îndemnat a face următoarea propunere: Aceia, cari s'au preotit până acum, și au absolvat 8 clase gimnaziale, posed calificarea la postul de protopresbiter și fără examen de maturitate.

Dep. O. Sorescu observă, că deși sunt și au fost celebrități europene, care fără vre-o calificare teoretică extraordinară a avut rol de conducători, în care privință poate cita exemple mai recente, și ar dori, ca și în fruntea afacerilor noastre bisericesti de sus până jos să se afle tot geniali, cu toate acestea nu se poate ignora adevărul, că probabilitatea pentru o calificare corespunzătoare o dă numai o calificare normală teoretică, pentru aceea e în contra ori căruți amandament, prin care s'ar altera concludul votat deja.

Dep. N. Popea încă în e contra amandamentelor propuse, pentru-că a abstrage dela condițiunea ca concurenții la protopresbiterate să aibă examen de maturitate ar însemna un regres formal, și d sa nu crede, că la un post de protopresbiter să nu se afle concurenți cu atestat de maturitate.

Contra amandamentelor mai vorbesc deputații V. Mangra și E. Stănescu, ear pentru propunerea Escelenției Sale vorbesce deputatul I. cav de Puscariu, susținându o ca pe cea mai rațională, care prevede numai cazuri extraordinari, când consistoriului față cu trista realitate nu i ar rămâne altă decât să calce legea, sau se ceară eventual dela congres modificarea regulamentului ca nepracticabil.

De asemenea susține propunerea Escel. Sale și dep. Petru Roșca, citând mai multe protopresbiterate din arhidieceză, la cari precum în trecut nu s'au aflat concurenți cu esameu de maturitate, așa vorbitorul e sigur, că nici în viitoriu în cas de vacanță nu se vor afla concurenți calificați, după cum se pretinde în concludul votat.

Mai reflectând propunătorii la cele susținute de vorbitorii la acest obiect, se pun la vot toate propunerile și cu mare majoritate se primesc propunerea Escel. Sale.

Anunțându-se ședința procsimă pe mâne la 10 oare a. m., ședința se încheie la 2 oare p. m.

Varietăți.

* Maj. Sa monarchul s'a îndurat prea grațios a dărui pe seama alor doae comune bisericesti gr. cath. câte 100 fl.

* (Adunarea generală a reuniunii femeilor române din Sibiu.) Ca de obicei, adunarea generală a fost cercetată de numeroși membri și un public ales, atât dame, cât și bărbați. Dna presidentă, Maria Cosma, impresionată plăcut de publicul ales și numeroșii membri prezenți, cu cuvinte dulci, și în termeni aleși, bineventând pe cei prezenți, declară a XVI-a adunare generală de deschisă. Se ceti apoi prin secretariul reuniunii, dl Dr. Octavian Russu, raportul comitetului, care sperăm a l publica în numărul viitoriu, ce se primi fără nici o observare. Amintim numai, că față de membrii reșoși Iacob Bologa și Petru Rosca,

adunarea la propunerea d-nei presidentă, și exprimă condolența, prin sculare.

Proiectul de budget, care presintă venite suma de 1540 fl., și erogate 1522 fl., se primesc întocmai. Locurile devenite vacante în comitet prin eșirea d nelor Constanța Pop și A. Toma se întregesc prin alegerea d-nei Alesandrina Mateiu și d nei Octavia Voilean. După săvârșirea acestora, Preacuv. Sa dl Dr. Ilarion Pușcariu, laudând zelul și revna reuniunii, cu carea lucră pentru binele și fericirea popului român pentru asigurarea viitorului lui, crede, că în numele tuturor celor prezenți exprimă sentimentele de mulțămire și recunoștință reuniunii, comitetului reuniunii, și în special dnei presidente, carea sub toate împrejurările a fost în înălțimea chemării. După entusiaste strigări „Să trăească“, — dna presidentă M. Cosma, mulțămind tuturor pentru interesul manifestat față de reuniune observă: imi pare rău, că în o adunare așa de frumoasă n'a fost mai multe obiecte de desbătut; atențiunea cu care le ați petrecut toate, dovedește viul interes, ce-l desvotați pentru propășirea reuniunii; liniscea în care a decurs desbaterile e o dovadă de bună înțelegere ear timpul scurt, în care s'a eșariat programul dovedește încrederea, ce și-o a câștigat comitetul. Sperez și de aici înainte, că tot așa ne vom înțelege și sperez, că reuniunea și comitetul va sci să și păstreze reputațiunea sub toate împrejurările. Cu acestea declară adunarea de încheiată. Publicul isbucni în instigate „Să trăiască“ și în vii emoțiuni de bucurie părăsi sala.

* (Cas de moarte.) „Epoca“ din București scrie: Aflăm cu adença părere de rău încetarea din viață a prințului **Dimitrie Cuza**, întemplată la Ruginoasa, smuls în floarea vieții de o boală neindurată.

* (Virilistii din comitatul Sibiiului.) Din o listă, ce ni se comunică din partea oficiului comitatens se constată, că numărul virilistilor în comitatul Sibiiului e 146, ear al membrilor suplenti 20. Dintre români se află în aceasta listă însemnați: Escel. Sa I. P. S. domn arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, Demetriu Moldovan consil. în pens., Grigoriu Matheiu comerciant, Dr. Ioan Nemeș, avocat, Ioan Dregan notariu public, Ioan Răuciu proprietariu, Nicolau Vidrighin proprietariu, Dumitru Răsoiu proprietariu, Dr. Aurel Brote dir. de bancă, Ioan Preda avocat, Paul Dunca consil. în pens., Ioan Oniș comerciant, Teodor Muntean proprietariu, Ioan Hannia dir. seminariu, Iacob Arseniu proprietariu; ear între membrii suplenti: Dr. Octavian Rusu avocat și Partenie Cosma dir. de bancă.

* (Constituirea societății „Petru Maior“.) Societea „Petru Maior“ s'a constituit pe anul acesta astfel: Vice-președinte: D. Têrfaloagă st. iur.; secretariu: G. Bogdan st. filos., notariu: G. Morariu st. med. și R. Polis st. iuris., bibliotecar: I. Onciu st. tehnic, cassariu: I. Crăciunel st. juris., econom: I. Curiță st. filos., redactor al foaii societății: Virgil Oniș st. filos., colaboratori: Em. Popescu st. filos., George Bogoieviciu st. iur., în comisiunea literară: Crăciunel, Bogdan, Morariu, Popescu, Blaga, Curiță.

* (Universitatea săsească.) Vineri s'au început ședințele ordinare ale adunării universității săsești; deschiderea o a făcut comitele, Andreiu Bethlen.

* (De ale armatei.) Proiectul prezentat dietei ungare normează contingentul recruților din Ungaria cu 42,711 (până acum 39,552) soldați, ear contingentul pentru armata teritorială cu 12,500 bărbați. Armata teritorială (honvedimea) va putea fi întrebuintată și afară de țările coroanei. Contingentul de recruți pentru armată e de 103,100 bărbați, care împărțit după populațiune se vine pe Austria 60,389, ear pe Ungaria 42,711. Contingentul austriac e așa dar cu 17,678 mai mare.

* (Modest tacsat.) Cetim în „Gaz. Trans.“ La seminariul teologic gr. cat. din Gerla a fost numit profesor de igienă și pentru anul acesta armeanul Dr. Banyai Kristof, care, nesciind românesce propune în limba maghiară.

Putere-ar Preasfinția Sa dl episcop Szabo să ne spună, de unde atâta dragoste pentru străini și nu pentru un român, ca dl Dr. Negruț? Nu ține Peasfinția Sa seamă, că este episcop român și nu armean, nici maghiar?

Ce ar țice însă Gaz. Trans. când așa ceva ar fi posibil să se întempe în Sibiu?

* Dl V. Gr. Borgovan, fost profesor în Gherla ocupând în zilele trecute prin concurs catedra de pedagogie la școala normală de institutori din București s'a domiciliat acolo. Cu strămutarea densusului, românii din Ardeal a pierdut o putere didactică probată.

* (Anticuitate.) Un drum transversal roman din Bosnia spre Dunăre, a fost descoperit în săptămâna trecută de archeologul Kanitz. Acest drum, care leagă interiorul Bosniei cu țărmurile Dunării, a fost până acum necunoscut, deși se scia din datele

istorice, că există. Drumul s'a descoperit întreg, cu piețele de arme și piețele de comerț ale sale.

* (Rectificare.) În mulțămita publică din Nr. precedent după cuvântul Bungard în loc de „3655 Hl“ e a se ceti 3,655 Hl.

Bibliografie.

În editura tipografiei diecesei gr. or. române a Aradului a apărut „**Călinariu**“ pe anul dela Christos 1889. Anul X. Prețul 30 cr. v. a. Călinariul mai conține șematismul metropoliei ortodoxe orientale române din Ungaria și Transilvania și al diecesei Aradului. Mai multe tractate științifice, povesti, poezii etc.

„*Romänische Revue*“, politisch-literarische Monatschrift. Herausgeber: Dr. Cornelius Diaconovich. Direction in Resicza (Süd-Ungarn.) X— XI Heft, pro October-November, 1888. Inhalt: Der Pressprozess gegen general Traian Doda. (Einleitender Artikel. S. 543. — Die Schwurgerichts-Verhandlung. S. 550. — Die Anklage. S. 563. — Die Nullitätsbeschwerde. S. 569. — Schlusswort. S. 587.) — Einiges über den Gang und die Entwicklung der theologischen und clericalen Kultur in der Bucovina. Von Isidor Ritter von Onciu. S. 589. — Die Pressfreiheit in Ungarn. Von Alesander Mocsonyi. — Argir und Helene. Ein Märchen. Aus dem Romänischen des Ioan Barac. Von L. V. Fischer. S. 625. — Breitschulter und Dührerz. Romänisches Märchen des N. D. Popescu. Deutsch von P. Broștean. (Fostsetzung.) S. 642. — Rundschau. Aus dem Königreich Rumänien. S. 653. — Der Pressprozess der Romän. Revue. S. 658. — Literatur und Kunst. „Istoria românilor din Dacia Traiană“; von A. D. Nenopol, Professor an der Universität in Jasy. S. 661. — „Opuri dramatice“, von Const. de Stamati Ciurea. S. 662. — Die Sprache der Olympo-Walachen, von Dr. Gustav Weigand. S. 662. — Professor Raffaele Tarantelli. S. 662. — Ungarn, Land und Leute, von Rudolf Bergner. S. 663. — Der romänische Theaterfond-Verein. S. 663. — „Schwarzgelb“, Organ für altösterreichische und gesamtstaatliche Ideen. S. 665. — Inserate. S. 668.

Protocol

luat în adunarea generală a Reuniunii femeilor române din Abrud și jur, ținută în Abrud la 8/20 Septembrie 1888.*

Prezenți: Președinta dna Anna Gall, membrii: doamnele: Ana Filip, Elena Adamoviciu, Ana Ivascu, Iosefa Ciura, Ludmila Draia, Iohana Bălosu, Eufemia Caian, Zoe Cirlea, Iulia Vasiiu, Margareta Baltă, Ana Lobonțiu, Rozalia Pop, Amalia Stoica, Ana Furdui, Maria Borza, Lucreția Răczkővy, Elena Jurchescu; domni: Alesandru Filip, Ioan Gall, Michail Cirlea, Romul Furdui, Laurențiu Pop, Dr. Simeon Caian, Iulius Mitiu, Solomon Coroiu; domnișoarele: Elena Prodan, Sofia Buceșan, Antoneta Ivascu, Edgenia Ciura, Mariana Bălosu, Lucreția Șulufiu și Leontina Faur; secretariu: Alesandru Ciura.

1. Dna președintă prin o vorbire scurtă dar înșufletitoare, arătând frumosul rezultat ce s'a ajuns într'un timp — relative scurt, prin buna înțelegere, încredere reciprocă, și stăruințe neîntrerupte cu puteri unite, descoperire adunării, că esperința din anul scolastic 1887/8 a arătat, că o învățătoare nu este de ajuns pentru școala noastră de fetițe din loc, și de aceea pentru acest an scolastic s'a publicat concurs pentru 2 învățătoare, și de present avem două învățătoare bine pregătite pentru acest post, așa cât se poate spera, că rezultatul, ce se va vedea cu finea anului scolastic, va servi spre mulțămire generală. Și exprimându-și sperarea că și pe venitoriu vor conlucra cu toții cu sinceritatea și serioșitatea recerută de o cauză atât de salutară și sănă, salută pe cei prezenți de bunăvenire, și declară adunarea generală de deschisă. — Vorbirea de deschidere se ascultă cu viu interes și conplăcere, urându-i-se d-nei președintă: „Să trăească“!

2. Se pune la ordine cetirea raportului despre agendele comitetului, dela adunarea generală din 8/20 Septembrie, 1887, până la adunarea generală presentă. — Cetindu-se raportul, din carele se vede, că comitetul reuniunii în decursul anului administrativ 1887/8 a ținut 9 ședințe, se ia spre sciință și se alătură la protocol.

Pentru înscrierea membrilor noi, și primirea tacselor, — Se alege o comisiune în persoanele Dlor: Lucreția Răczkővy, Amalia Stoica și a d-lui Laurențiu Pop, și pentru înscriere se suspinde ședința pe 1/2 oară.

După deschiderea ședinții se raportează, că san înscriși 8 membri noi, între cari unul protosinel Nicanor Frateșiu din Sibiu s'a făcut membru fundator, solvind tacsă de 10 fl.; asemenea doamnele: Zoe Cirlea și Maria Borza, s'au făcut membre fundatoare, solvind tacsă de câte 10 fl., dna Iulia Vasiiu, fiind dela început membră fundatoare a donat și solvit o sumă de 20 fl. v. a., ear membrii ordinari s'au înscriși: dl Laurențiu Pop, și d-șoarele: Cornelia Nicola, Maria Nicola, Elena Prodan, Sofia Buceșan solvind tacsă de câte 1 fl. au mai solvit tacsă curente dnii: Alesandru Filip 1 fl.,

* Din lipsa de spațiu publicarea întârziată.

Ioan Têrnovean 1 fl., Ioniță Gall 1 fl., Iulius Mițiu 1 fl., Dr. Simeon Caian 1 fl., Romul Furdui 1 fl., Mihail Cirlea 1 fl., Dionisiu Bălosu 1 fl., dnele: Margareta Balta 2 fl., Anna Gall 5 fl., Iulia Jurchescu 1 fl., Elisabeta Cioara 1 fl., Anna Furdui 1 fl., Elena Jurchescu 1 fl., și d-șoarele: Aurelia Adamoviciu 1 fl., Elena Lobonțiu 1 fl., Mariana Balosu 1 fl., Leontina Faur 1 fl., Lucreția Șiluluțiu 1 fl., Eugenia Ciura 1 fl. și d-na Carolina Gall 1 fl.; dela acestia au încurs suma de 73 fl. Se ia spre plăcută știință mulțemindu-se doamnelor: Lucreția Răczkővy și Amalia Stoica, și domnului Laurențiu Pop, precum și onorabililor contribuitoari și contribuitoare.

Venind la ordine revidarea rațiociniului pe anul administrativ 1887/8 — se cetesce din pozițiune în pozițiune, se eruează, că venitele au fost: 1553 fl. 52 cr.; erogatele au fost 1512 fl. 76 cr., ear rest activ 40 fl. 76 cr., în număr și în depuneri la instituttele de credit și economii la „Albina” din Sibiiu și „Auraria” din Abrud suma de 7719 fl. 66 cr. Afându-se rațiocinele în ordine se primesc în tot cuprinsul și d-nei cassariță Ana Ivascu i se dă absolutoriul, votându-se mulțamită.

5. Venind la ordine staverirea bugetului pe anul 1888/9 — Se primesce bugetul propus din partea comitetului, cu venite curente = 1115 fl. 76 cr. și erogate 998 fl.

6. D-na președintă, aducând la cunoștința adunării, că dna Aurelia Drumariu a abdis de a mai fi membră în comitetul reuniunii, propune a se alege o membră nouă. — Se alege în unanimitate de membră în comitetul reuniunii d-na Zoe Cirlea.

7. Pentru autenticarea [protocolului] prezente — se alege una comisiune de 3 în persoana doamnelor: Ana Filip, Elena Adamoviciu și Iohanna Bălosu.

După carele mulțamind d-na președintă celor prezenti, pentru viul interes și serioșitatea, cu cari au participat și la aceasta adunare generală, dechiară adunarea de închisă, și protocolul prezente se încheie și subserie

D. U. S.

Anna Gall,
preș.

Cetit și autenticat prin

Ana Filip.

Elena Adamovici.

Alesandru Ciura,
secretariu.

Iohanna Bălos.

Din public.

Tuturor stimaților amici și bine-voitori, cari cu graiu viu și în numeroase scrisori și depeșe ne au manifestat condolența D-lor pentru pierderea iubitelui nostru tată, resp. moș și strămoș *Zacharia Boiu sen.* și căror a le răspunde tuturor separat ne este imposibil, aducem și pe calea aceasta profunde noastre mulțamite.

Sibiiu-Sighișoara, 18/30 Octobrie, 1888.

Familia în jale.

Mulțamită publică.

Subsemnatul fost învățătoriu mai mulți ani, ajuns după un morb la o neputință totală pentru de a mi pute căștiga pânea de toate zilele pentru mine și numeroasa mea familie, P. O. D. protosincol și secretariu consistorial Nicanor Frateșiu, a binevoit a întreprinde cu ocaziunea congresului o colectă pentru de a-mi putea acoperi lipsele un timp oare care, la care colectă a binevoit a contribui:

Preasânția Sa dl episcop Ioan Popasu 5 fl.; Preasânția Sa dl episcop Ioan Meșian 3 fl.; P. O. DD. Dr. Georgiu Popoviciu protopresb. 1 fl.; Dr. Absolon Todea avocat 1 fl.; Dr. Ioan Mihu adv. 1 fl.; și Georgiu Szerb adv. și dep. dietal 1 fl.

Primească deci și pe aceasta cale atât marini-moșii P. T. domni contribuitoari, cât și P. O. D. colectante mulțamita mea adencă pentru acest binevoitoriu sprigin, și rog pe atotputernicul D-șeu, să le răsplătească binefacerea insutit
Nicolau Bucșa,
fost învățătoriu gr. or.

Loterie.

Sâmbătă în 3 Novembre, 1888.

Buda: 61 71 7 14 16

Bursa de Viena și Pesta.

Din 3 Novembre 1888.

	Viena	B.-pest.
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	101.45	101.50
Renta ung. de hârtie	92.40	92.55
Renta de aur austriacă	109.75	109.75
Sorși de regularea Tisei	122.75	123.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	304.50	304.75
Acțiuni de credit austr.	309.—	310.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	144.—	144.—
Serisuri fonejiare ale institutului „Albina”	—	101.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	870.—	870.—
Obligațiuni urbariale ung.	104.25	105.25
Galbin	5.77	5.75
Napoleon	9.64	9.60
100 marce nemțesci	59.50	59.50
London pe (poliță de trei luni)	121.55	121.52

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei” Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestii literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlate poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Preotul Român” Diariu bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocaziuni, mai ales funebrali, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amênunte și scrii cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere înveritată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesci la toate sêrbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericesci întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sêrbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzarului. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Le-gouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm. mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Man. 1 aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprinșând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colectiune de versuri funebrali, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticeică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticeică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoarei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui esemplariu spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 41—50